

၂ နှစ်မှ ၅ နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်များအတွက် အာဟာရမ္ဘုတ၍ ကျန်းမာငေစရန် စားသောက်နည်းလမ်းညှ

000

0 1

00

0

0

ø

ကျေးဇူးတင်လွှာ

၂နှစ်မှ ၅နှစ်အရွယ်ကလေးငယ်များအတွက်အာဟာရမျှတ၍ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်စေမည့်စားသောက် နည်းလမ်းညွှန်စာစောင်ကို Dr. Warren T K Lee (Senior Nutrition & Food Systems Officer, FAO Regional Office for Asia and the Pacific) ၏ဦးဆောင်မှုနှင့်အတူ Dr. ရမ်းမြေ့သာ (National Nutrition Consultant, UNICEF) နှင့် Dr. စုမွန်မွန်ဇော် (National Nutrition Specialist, FAO) တို့၏ကူညီပံ့ပိုးပေးမှုဖြင့်ရေးသားပြုစုထားပါသည်။

တတောင်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဖက်ဖက်မှ ကူညီပံ့ပိုးခဲ့ကြသော Dr. Sanjay Kumar Das (Nutrition Manager, UNICEF) ၊ Dr. ထက်အောင် (Nutrition Specialist, UNICEF) နှင့် မထက်ထက်ဦး (Social and Behaviour Change Officer, UNICEF) နှင့်တကွ ပါဝင်သော အချက်အလက်များ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အကြံပြုချက်များ ထည့်သွင်းဖြည့်စွက်ပေးသည့် UNICEF Myanmar Country Office ၊ FAO၊ WHO၊ WFP၊ UNOPS/LIFT၊ UNN၊ PATH၊ Save the Children၊Help Age International Myanmarတို့အားအထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ Food Graphics၊ ပိုစတာနှင့် စာတေင်ဒီဇိုင်းများ ဖန်တီးပေးသော Yangon Film Services ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

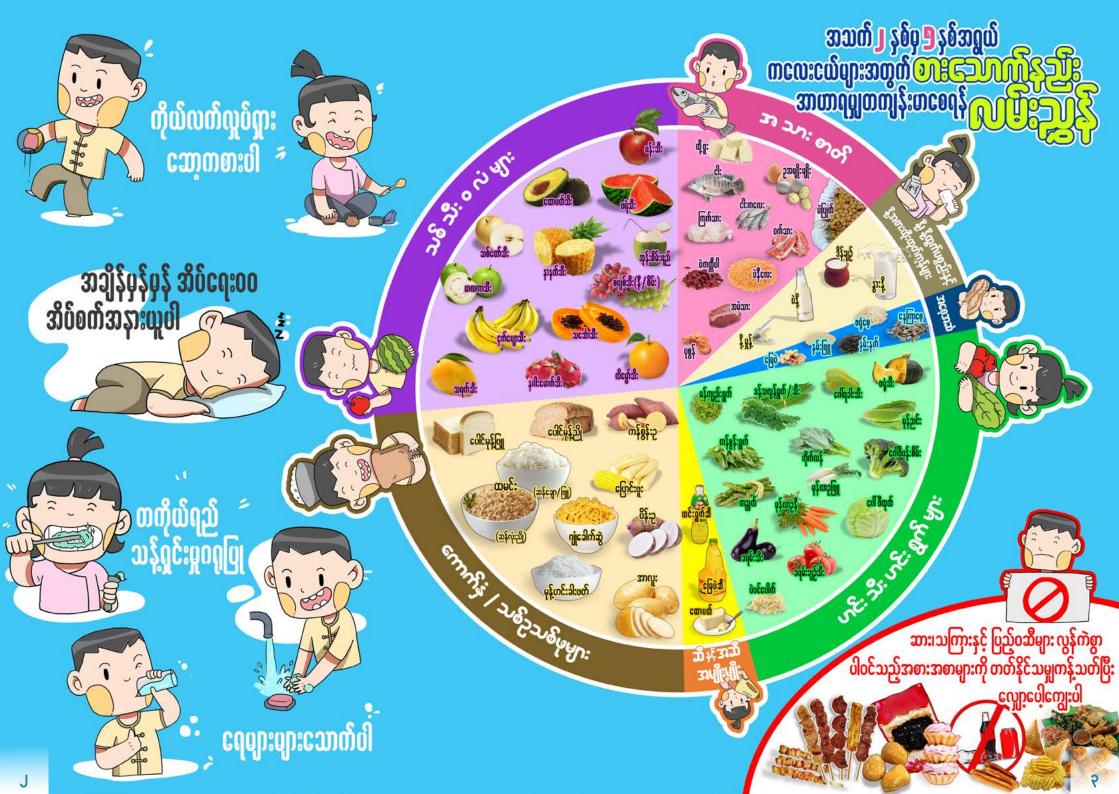
ဤစာစောင်သည် ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရဆိုင်ရာဗဟုသုတများကို ရှာမှီးလိုသော မိဘအုပ်ထိန်းသူများ လေ့လာနိုင်ရန်နှင့် လက်တွေ့လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်စေရန် အတွက် ရေးသားပြုစုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ါနစ်မှ ၅နှစ်ဒာရွယ် ကလေးငယ်များဒာတွက် ဒာကာရမျှတ၍ ကျန်းမာစေရန် စားသောက်ရည်းတစ် ဘာငကြာင့်စားပို့လိုသလဲ ?

- ကလေးငယ်တစ်ဦး၏အာဟာရပြည့်ဝခြင်းသည် ထိုကလေးငယ်၏ကာယနှင့် ဉာကပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အလွန်အရေးကြီးသည့်အပြင် အာဟာရချိုတဲ့မှုမျိုးစုံကိုလည်း ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါ သည်။ ထို့ပြင် ကလေးငယ်၏ စူးစမ်းလေ့လာနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါသည်။
- အသက်အရွယ်အလိုက် ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်သော အာဟာရပြည့်ဝသည့် အစားအစာများကို ရွေးချယ်စားသုံးတတ်ရန် ကလေးငယ်များ၊ မိဘအုပ်ထိန်းသူများနှင့် ပြည်သူလူထု၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် များစွာအရေးကြီးပါသည်။

ဤစားသောက်နည်းလမ်းညွှန်စာစောင်အား အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် မိဘအုပ်ထိန်းသူများသည် ၄င်းတို့၏ကလေးငယ်များအတွက် အောက်ပါအကြောင်းအရာတို့ကို သိရှိနားလည်မှတ်သား နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

- ကလေးငယ်များအတွက် အာဟာရပြည့်ဝစွာပါဝင်သည့် ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်သော အစာအုပ်စုမျိုးစုံကို ရွေးချယ်ပြီး စုံလင်မျှတစွာ ကျွေးမွေးတတ်စေရန်
- ဆင်ခြင်စားသုံးသင့်သည့် အစားအစာများကို သိရှိစေရန်
- ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွှတ်သောအစားအစာများ၊ စားသောက်ပုံအလေ့အထများကို
 ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်ပြီး အာဟာရပြည့်ဝသည့်အပြင် ဈေးသက်သာသော
 အစားအစာ၊ အလေ့အထများဖြစ်လာသည်အထိပြုပြင်ပြောင်းလဲတတ်စေရန်
- ကလေးငယ်များကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးစေရန်အတွက် နေ့စဉ်ကျန်းမာစွာ စားသောက်၊ ဆော့ကစား နိုင်စေရန် အားပေးသည့်အလေ့အထကို ကျင့်သုံးတတ်စေရန်
- အာဟာရချို့တဲ့ခြင်းမဖြစ်စေရန် ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်များကို သိရှိကျင့်သုံးတတ်စေရန်
- ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ် ကင်းသောအစားအစာများနှင့် တကိုယ်ရည်ကျန်းမာသန့်ရှင်းခြင်း၏အရေးပါပုံကို သိရှိစေရန်

အာဟာရဓာတ်မှုတစွာ ရရှိနိုင်စေရန် ကျနှို<mark>းမာ၍ အာဟာရပြည့်ဝစ္စာ စားသုံးတတ်စေရန်</mark> ລຶ**ດຼິ**ລເ¢້ເວນ <mark>ສອິຫສເຫຼົາ</mark>ໂະສາຢາມີເ

ကောက်နှံများနှင့် သစ်ဥသစ်ဖုများ

- ကောက်နှံများမှာ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူအောင်ကြိတ်ခွဲမထားသော ဆန်နှင့် ဆန်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် အစားအစာများ၊ ဂျုံ၊ ခေါက်ဆွဲ၊ ပေါင်မုန့် စသည်တို့ဖြစ်ကြပြီး သစ်ဥသစ်ဖုများမှာ အာလူး၊ ပိန်းဥ၊ ကန်စွန်းဥ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။
- ကောက်နံများနှင့် သစ်ဥသစ်ဖုများသည် ကစီဓာတ်ကြွယ်ဝသော အစားအစာများ ဖြစ်ကြပြီး ကလေးငယ်များကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အင်အားဖြစ်စေသော အဓိကအစာအုပ်စုကြီးဖြစ်ပါသည်။
- ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အရေးပါသည့် ဗိုက်တာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များကိုလည်း ဤအစာအုပ်စုမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။

ဆွတ်ဆွတ်ဖြူအောင်ကြိတ်ခွဲမထားသောနံစားပင်များ (ဥပမာ – ဆန်လုံးညို)သည် ဗိုက်တာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များစွာ ပါဝင်သည့်အပြင် အမျှင်ဓာတ်ကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ရွေးချယ်ကျွေးမွေးရန် သင့်လျော်သော အစားအစာဖြစ်ပါသည်။

ရင်သွေးငယ်များ ကျန်းမာ၍ 🍑

အောက်ပါအစာအုပ်စုကြီးများထဲမှ

စုံလင်စွာ ရွေးခြယ်ကျွေးမွှေးပါ

အသားဓာတ်ပါဝင်သော အစားအစာများ

- အသားဓာတ်ပါဝင်သော အစားအစာများတွင် အသားအမျိုးမျိုး၊ ငါးအမျိုးမျိုးနှင့် ပဲအမျိုးမျိုး စသည်တို့ ပါဝင်သည်။
- ကလေးငယ်များကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးစေရန်အတွက် အသားဓာတ်ပါဝင်သော အစားအစာများ စားသုံးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ဤအသားဓာတ်ပါဝင်သောအစားအစာများကို စားသုံးခြင်းဖြင့် ဗိုက်တာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များဖြစ်သည့် ဗိုက်တာမင် အေ၊ ကယ်လ်စီယမ်၊ သံဓာတ်နှင့် ဇင့်ဓာတ်များလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

လူ့ခန္ဓာကိုယ်သည် သံဓာတ်ကို အသားအမျိုးမျိုး (ဥပမာ – အသည်း၊ အမဲသား၊ ဝက်သား၊ ကြက်သား) တို့မှ အဓိကရရှိပြီး ⁽ ပဲအမျိုးမျိုးမှလည်း အတိုင်းအတာ တစ်ခုထိ ရရှိနိုင်ပါသည်။ အမျိုးမျိုးသော ပဲများကို အချဉ်ဓာတ်ကြွယ်ဝသည့် (ခရမ်းချဉ် သံပုရာ၊ပန်းဂေါ် ဖီစိမ်း၊ စသည့်)ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ (မာလကာသီး၊ ပန်းသီး၊ စသည့်)သစ်သီးများနှင့် တွဲဖက်ကျွေးမွေးခြင်းအားဖြင့် ကလေးငယ်များ လိုအပ်သော သံဓာတ်ကို ပိုမိုရရှိစေနိုင်မည်

နို့နှင့် နို့ထွက်အစားအစာများ

• နို့နှင့်နို့ထွက်အစားအစာများ (ဥပမာ-ဒိန်ချဉ်)သည် ကလေးငယ်များအတွက် လိုအပ်သောအင်အားနှင့် အသားဓာတ်များပေးသည့်အပြင် ဗိုက်တာမင်နင့် သတ္တုဓာတ်များ ကိုလည်းထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် နို့နှင့် နို့ထွက်အစားအစာ များကို စားသုံးခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ အရိုးနှင့် သွားများ သန်မာကြီးထွားစေရန် လိုအပ်သော ကယ်လ်စီယမ်ဓာတ်ကိုလည်း ရရှိစေပါသည်။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံများ

- ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံများကို စားသုံးခြင်းဖြင့် ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ်၊ ဗိုက်တာမင်၊ သတ္တုဓာတ်နှင့် အမျှင်ဓာတ်အမျိုးမျိုးကို ရရှိပါသည်။
- ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် သစ်သီးဝလံများသည် အဆီဓာတ်အနည်းငယ်သာ ပါဝင်ပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် ကိုယ်ခံအားကောင်းမွန်စေသော ဒြပ်ပေါင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အရောင်အသွေးစုံလင်သော ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များ၊ သစ်သီးဝလံများကို များများ ပန်းဂေါ် ဖိစိမ်။ ခရမ်းသီး၊ ဖရဲသီး၊ ငှက်ပျောသီး၊ ပန်းသီး၊ စပျစ်သီး၊ စသဖြင့်)

ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံများကို ထမင်းဝိုင်းတွင်စားသုံးနိုင်သည့်အပြင် သွားရေစာအဖြစ်လည်း ကလေးငယ် များအား ကျွေးမွေးနိုင်ပါသည်။

ကျွေးမွေးပါ။ (ဥပမာ – ခရမ်းချဉ်သီး၊ သံပုရာသီး၊

ဆီနှင့် အဆီအမျိုးမျိုး

• အဆီအမျိုးမျိုးသည် အင်အားဖြစ်စေသည့်အပြင် ကလေးငယ်များကြီးထွားဖွံ့ ဖြိုးစေရန်၊ ခန္ဓာကိုယ်အနွေးဓာတ်ရရှိစေရန်နှင့် ဇီဝကမ္ဗဖြစ်စဉ်များ ကောင်းစွာလည်ပတ်နိုင်စေရန်၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုအတွက်လိုအပ်သည့် စွမ်းအင်အာဟာရများ ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ အဆီများကို သင့်တင့်မျှတစွာစားသုံးရန် လိုအပ်ပါသည်။

အဆီအမျိုးမျိုးသည် ဆီ၌သာပျော်ဝင်နိုင်သော **ဝိုက်တာမင်အုပ်စုများဖြစ်ကြသည့် ဝိုက်တာမင်** အေ၊ ဒီ အီး၊ ကေ တို့ကို အစာလမ်းကြောင်းမှ စုပ်ယူနိုင်စေရန် အထောက်အကူပြုပေးနိုင်ပါသည်၊

- အစေ့အဆံများသည် အသားဓာတ်၊ အဆီဓာတ်၊ အမျှင်ဓာတ်၊ ဒြပ်ပေါင်းများနှင့် အခြားသော ဗိုက်တာမင်၊ သတ္တုဓာတ်များ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်ပါသည်။
 - ကလေးငယ်များအား အစေ့အဆံကျွေးရာတွင် အစာမနင်မိစေရန်နှင့် မသီးမိစေရန် သတိထားဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

အစေ့အဆံများ

ဆင်ခြင်စားသုံးသင့်သည့် အစားအစာများ

- ဆား၊ သကြားနှင့် ဆီများကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့် အစားအစာများကို လျှော့ကျွေးပါ။
- ကယ်လိုရီအများအပြားပါဝင်ပြီး အာဟာရဓာတ်အနည်းငယ်မှ မပါသလောက်ဖြစ်သော သွားရေစာမုန့်များဖြစ်ကြသည့် သကြားလုံး၊ ရေခဲမုန့်၊ အာလူးကြော်၊ အသားကြော်၊ အအေးနှင့် အချိုရည် စသည်တို့ကို တတ်နိုင်သမျှ လျှော့ကျွေးပါ။ ၄င်းသွားရည်စာမုန့်များသည် ကလေးငယ် များတွင် သွားပိုးစားခြင်းနှင့် အဝလွန်ခြင်းရောဂါကို ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်နိုင်လျှင် ထိုမုန့်များကို အိမ်၌ထားသိုခြင်း မပြုဘဲ ရံဖန်ရံခါမှသာ ဝယ်ကျွေးပါ။
- ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွှတ်စေရန် ဆီကို ပုံမှန်ထက် လျှော့ပေါ့သုံးခြင်း၊ အစားအစာများကို ဆီဖြင့်မကြော်ဘဲ ပြုတ်ခြင်း၊ ပေါင်းခြင်း စသည့် ဟင်းချက်နည်းများကို ရွေးချယ်အသုံးပြု၍ ကလေးငယ်များအား ကျွေးမွေးပါ။

ဆီကြွယ်ဝသည့်အစားအစာများမှာ

ပြန်ကြော်ဆီများဖြင့် ကြော်လှော်ထားသော အစားအစာများအား ရှောင်ကြဉ်ပါ။ – စမူဆာ၊ ပလာတာ၊ အာလူးကြော်၊ ဝက်ခေါက်ကြော်၊ အချိုမုန့်များဖြစ်သည့် ထိုးမုန့်၊ မုန့်လုံးကြီးကြော် စသည်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

အချိုများသည့်အစားအစာများမှာ

အချိုရည်အမျိုးမျိုး၊ သကြားများစွာပါဝင်သည့် အသီးဖျော်ရည်များ၊ အားဖြည့်အချိုရည်များနှင့် အရောင်ဆိုးဆေးပါဝင်သည့် အသင့် သောက်ဖျော်ရည်များ၊ အချိုမုန့်များဖြစ်ကြသည့် ထိုးမုန့်၊ ဆနွင်းမကင်း၊ ဇီးထုပ်၊ ထန်းလျက်ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော မုန့်ပဲသွားရေစာများဖြစ်ကြပါသည်။

အငန်ဓာတ်လွန်ကဲသည့်အစားအစာများမှာ

ငါးငန်ပြာရည်၊ ပဲငန်ပြာရည် ကဲ့သို့သော ဆိုဒီယမ်ပါဝင်သည့် အရသာ ထူးကဲစေရန် အသုံးပြုထားသောအရာများ၊ ဟင်းချို မှုန့်များဖြစ်သည့် အချိုမှုန့်၊ ငါးအရသာမှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်၊ ဟင်းရွက်မှုန့်များ၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်များ စသည်တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသော အစားအစာများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကျန်းမာသည့် စားသောက်မှု ပုံစံနှင့် လှုပ်ရှားသွားလာမှု အလေ့အကျင့်ကောင်းများ

၃.၁ ကလေးငယ်များအား ရေများများတိုက်ပေးပါ

- ရေသည် ခန္ဓာကိုယ်တွင်း လိုအပ်သောရေဓာတ်နှင့်
 ဇီဝကမ္မဖြစ်စဉ်များအတွက် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။
- ရာသီဥတု ပူပြင်းသည့်အချိန်အခါများနှင့် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုများသည့် အချိန်များတွင် ရေကို ပို၍တိုက်ပေးပါ။
- ရေသည် အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သလို ကုန်ကျမှုနည်းပါးသော အကောင်းဆုံးရွေးချယ်မှုဖြစ်ပါသည်။
- ရေကို ကျိုချက်၍ သောက်သုံးပါ။
- ဖြည့်စွက်သကြားမပါဝင်သော နို့နှင့် ပဲနို့တို့သည်
 အာဟာရကြွယ်ဝသော်လည်း ရေကို အစားထိုး၍မရပါ။
- အသီးဖျော်ရည်များထဲတွင် တာရှည်ခံစေရန်နှင့် အရသာရှိစေရန် သကြားများစွာ ထည့်သွင်းထား သောကြောင့် သွားပိုးစားခြင်းကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ အသီးဖျော်ရည်များအစား သစ်သီးကို ကျွေးပါ။ သကြားမပါသော သစ်သီးစစ်စစ်ဖြင့် ဖျော်စပ်ထားသည့် အသီးဖျော်ရည်အား တိုက်ကျွေးမည်ဆိုပါ က အစားအစာ စားသောက်ချိန်၌ တွဲဖက်ကျွေးမွေးနိုင်ပါသည်။
- အချို့သောအချိုရည်များသည် အာဟာရမဖြစ်သည်သာမက ရေငတ်မပြေ၊ အရသာစံရုံမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော အချိုရည်များကို ဆင်ခြင်၍တိုက်ကျွေးသင့်ပါသည်။
- ကော်ဖီ၊ လက်ဖက်ရည်၊ အာဟာရဖြည့်အချိုရည်များကို
 ကလေးသူငယ်များအား တိုက်ကျွေးခြင်းမပြုရပါ။

၃.၂ ကလေးငယ်များအား နေ့စဉ်နေ့တိုင်း များများလှုပ်ရှားဆော့ကစားရန် အားပေးပါ

- ကလေးငယ်များ များများလှုပ်ရှားဆော့ကစားခြင်းသည်
 ၄င်းတို့၏ကြီးထွားဖွံ့ဖြီးမှုကို အထောက်အကူပေးပါသည်။
- ကလေးငယ်များလှုပ်ရှားဆော့ကစားခြင်းသည် ၄င်းတို့၏ စူးစမ်းလေ့လာမှု ကိုပါ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးစေသည့်အတွက် တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး ၃ နာရီခန့် သွက်လက်လှုပ်ရှားစွာ ဆော့ကစားရန် အားပေးပါ။
- ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုနည်းပါးသော ကာတွန်းကားကြာရှည်စွာကြည့်ရှုခြင်း၊
 တီဗွီဂိမ်းဆော့ခြင်း၊ မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့်ဆော့ကစားခြင်းများကို
 တစ်နေ့လျှင် ၁ နာရီထက်မပိုအောင် ဂရုပြုပါ။

၃.၃ ကလေးငယ်များ အိပ်ရေးကောင်းကောင်း ရရှိရန် လိုအပ်သည်

82

 ကလေးငယ်များ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ကျန်းမာစေရန်အတွက် အချိန်မှန်မှန်အိပ်စက်ရန်နှင့် အိပ်ရေးဝရန် လိုအပ်ပါသည်။ တစ်ရက်လျှင်အနည်းဆုံးအိပ်ချိန် စုစုပေါင်း ၁၀ နာရီမှ ၁၃ နာရီခန့် အိပ်စက်အနားယူရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃.၄ အစာရွေးသော ကလေးငယ်များ

 ဤအသက်အရွယ် ကလေးသူငယ်များသည် အစာဂျီးများလေ့ရှိကြသည်။ ဗိုက်ဆာမှသာ အစားကို စားလေ့ရှိသောကြောင့် စိတ်ရည်ရှည်ထားကာ ထမင်းကျွေးသည့်အချိန်များကို စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းအောင်၊ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းအောင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ အထပ်ထပ် အခါခါ (ဥပမာ – ၁၀ – ၁၅ကြိမ်ထိ) ချော့မော့ကျွေးမွေးခြင်း၊ ကလေးငယ်အား မခွံကျွေးဘဲ ၄င်းကိုယ်တိုင် စိတ်ကြိုက် စားစေခြင်းဖြင့်လည်း ထမင်းစားချင်လာအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။

၃.၅ အပြင်စာများစားသုံးခြင်းကို လျှော့ချပါ

 စားသောက်ဆိုင် (သို့မဟုတ်) လမ်းဘေးဆိုင်များတွင် ကျွေးမွေးသည့်အခါ အဆီပါဝင်မှုများသော အစားအစာများနှင့် ဆီများများဖြင့်ချက်ပြုတ်ထားသော ဟင်းလျာများကို ရှောင်ကြဉ်ကျွေးမွေးပါ။

၃.၆ ဖြည့်စွက်အားဆေးများ သောက်သုံးစေခြင်း

 ဗိုက်တာမင်နှင့် သတ္ထုဓာတ်များ စုံလင်စွာပါဝင်သည့် အားတိုးဆေးများကို ဆရာဝန်၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ ညွှန်ကြားမှသာ တိုက်ကျွေးသင့်ပါသည်။ အစိုးရမှ ကလေးငယ်များအတွက် တိုက်ကျွေးသောအစီအစဉ်များ (ဥပမာ – ဗိုက်တာမင် အေ တိုက်ကျွေးခြင်းအစီအစဉ်) ကို သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတိုင်း မပျက်မကွက်သွားရောက်ခံယူရမည်။

စားနပ်ရိက္ခာ ဘေးကင်းလုံချံ သန့်ရှင်းခြင်းနှင့် တကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းစွာနေထိုင်ခြင်း

၄.၁ စားနပ်ရိက္ခာ ဘေးကင်းလုံခြုံသန့်ရှင်းခြင်း

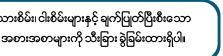
အစားအစာများကို လုံခြုံစိတ်ချသန့်ရှင်းစွာ ပြင်ဆင် ချက်ပြုတ်ခြင်းဖြင့် အစားအသောက်မသန့်ရှင်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပွားစေသည့်ကူးစက်ရောဂါများမှ ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မိဘအုပ်ထိန်းသူများအနေဖြင့် အောက်ပါအချက်တို့ကို လုပ်ဆောင်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

> အစားအသောက် မပြင်ဆင်မီ၊ ချက်ပြုတ်နေစဉ်အတွင်းနှင့် ချက်ပြုတ်ပြီးချိန်များတွင် မိမိ၏လက်များနှင့် မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများကို ရေ၊ ဆပ်ပြာဖြင့် စင်ကြယ်စွာဆေးကြောပါ။

မီးဖိုချောင်နှင့် အနီးတဝိုက်တွင် အင်းဆက်ပိုးမွှားများ၊ ကြွက်များအပါအဝင် အခြားသော တိရစ္ဆာန်များမရှိသင့်ပါ။

သားစိမ်း၊ ငါးစိမ်းများနှင့် ချက်ပြုတ်ပြီးစီးသော အစားအစာများကို သီးခြား ခွဲခြမ်းထားရှိပါ။

အစားအစာများကို သေချာကျက်အောင် ချက်ပြုတ်ပြီးမှသာ ကျွေးမွေးသင့်ပါသည်။

> ချက်ပြုတ်ပြီးသော ထမင်း၊ ဟင်းများကို ချက်ချင်းမစားသုံးဖြစ် ပါက အအေးခံ၍ရေခဲသေတ္တာ (သို့မဟုတ်) ကြောင်အိမ်ထဲတွင် လုံခြုံစွာသိမ်းဆည်းထားပါ။ ဖြစ်နိုင်လျှင် အပူချိန် ၄ ဒီဂရီ စင်တီ ဂရိတ်အောက်အေးမှုသောနေရာတွင်ထားရှိသိမ်းဆည်းပါ။

သိမ်းဆည်းထားသော ထမင်း၊ ဟင်းများကို သေချာစွာနွေးပြီးပါက ချက်ချင်းစားသုံး၊ ကျွေးမွေးပါ။

> သောက်သုံးရန်နှင့် ထမင်း၊ ဟင်း ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် အသုံးပြုသော ရေသည်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီး လုံခြုံစိတ်ချရ သော ရေဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သောက်သုံးရေ(ရေသန့်) အလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ပါက ရေကို ကျိုချက်ပြီးမှ တိုက်ပါ။

၄.၂ တကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းစွာနေထိုင်ခြင်း

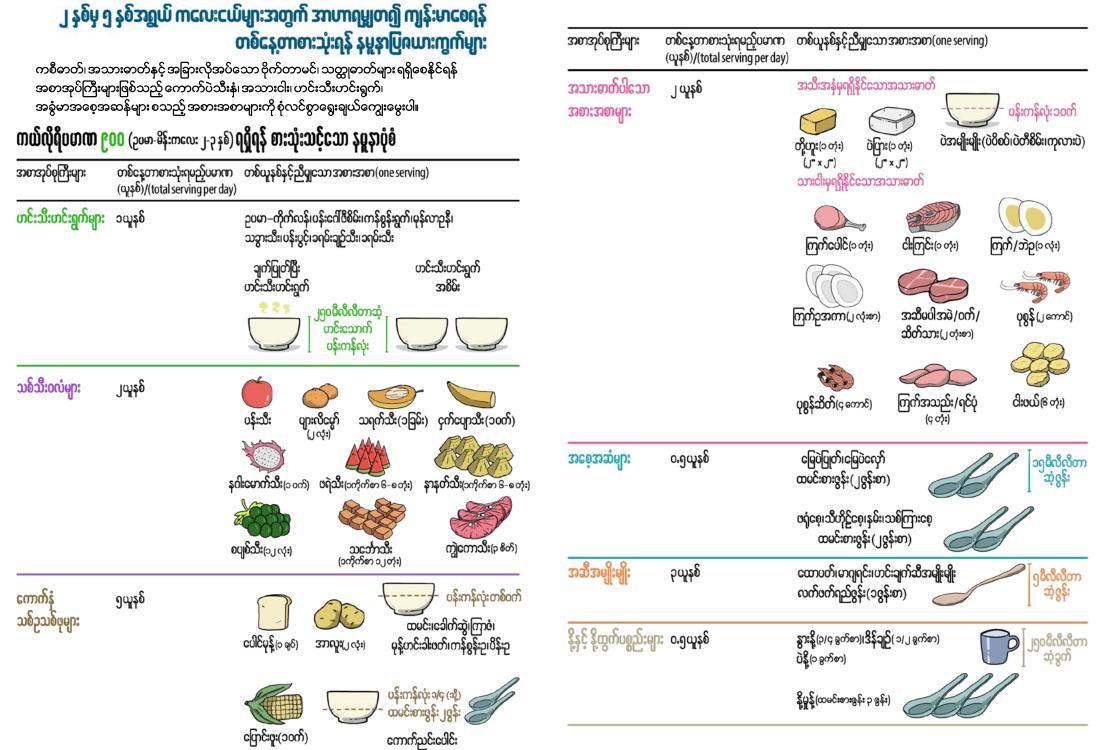
တကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းစွာနေထိုင်ခြင်းသည် ကျန်းမာသော လူနေမှုဘဝအတွက် အရေးကြီးသည်ဖြစ်ရာ ငယ်ရွယ်စဉ်အချိန်မှစ၍ အလေ့အကျင့်လုပ်ထားသင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိဘအုပ်ထိန်းသူများသည် အောက်ပါအချက်များကို မိမိတို့ရင်သွေးငယ်များအား သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

- အစာမစားမီနင့် အစာစားပြီးချိန်တိုင်းတွင် လက်ကို ရေ၊ ဆပ်ပြာတို့ဖြင့် စင်ကြယ်စွာ ဆေးကြောတတ်အောင် လေ့ကျင့်ပေးပါ။
- ဆော့ကစားပြီးချိန်၊ အိမ်သာအသုံးပြုပြီးသည့်အချိန်များတွင်လည်း လက်ကို ရေ၊ ဆပ်ပြာ အသုံးပြုပြီး စင်ကြယ်စွာဆေးကြောတတ်စေရန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။
- နေ့စဉ်မှန်မှန် (တစ်နေ့ နှစ်ကြိမ်) သွားတိုက်တတ်စေရန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။
- နာစေး၊ ချောင်းဆိုးသည့်အခါများတွင် နာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်ကို လုံခြုံအောင်ဖုံးအုပ်တတ်စေရန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။

(n:onserve

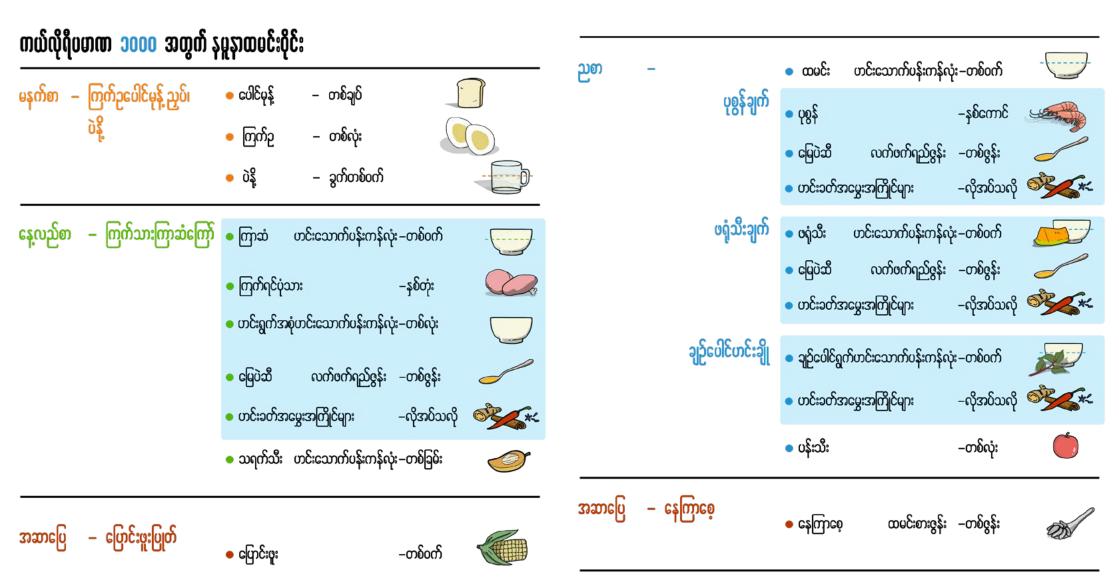
• လက်သည်း၊ ခြေသည်းများကို တိုတိုညှပ်၍ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းထားတတ်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပါ။

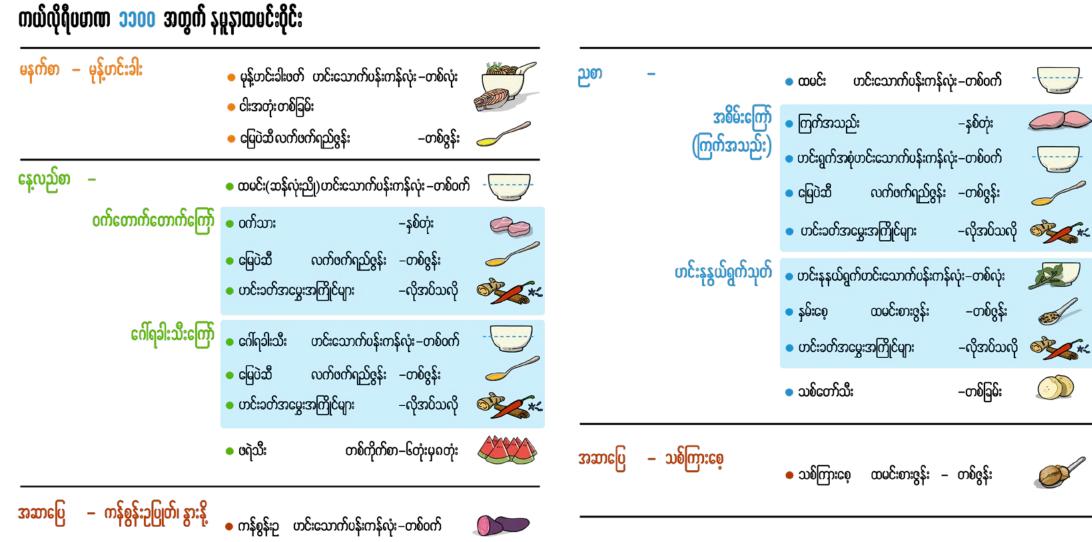

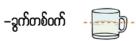
៣ឃ៌លុំពុំ០ <mark>ហា៣ ៤០០</mark> នាលិយ វង់	រុទាយពçះឲ្យçះ						
မနက်စာ – နို့ထမင်း	• ထမင်း ဟင်းသောက်ပန်းကန်လုံး – တစ်ဝက်		- <u>ຼ</u> ມຸຄ	-	 ໝູຍ 	ဟင်းသောက်ပန်းကန်လုံး–တစ်ဝက်	
	• နွားနို့ မတ်ခွက်/ကြွေခွက်–တစ်ဝက်			ငါးပေါင်း	🔹 ငါးအတုံး	–တစ်ခြမ်း	
နေ့လည်စာ – ကြက်အာလူးချက် ဂေါ်ဖီထုပ်ဟင်းချိ	🔹 ထမင်း(ဆန်လုံးညို)ဟင်းသောက်ပန်းကန်လုံး –တစ်	ირ			• ဟင်းခတ်အမွှေ	းအကြိုင်များ –လိုအပ်သလို	∞
	 ကြက်ရင်ပုံသား –နစ်တုံး အာလူးအတုံး ဟင်းသောက်ပန်းကန်လုံး–တစ်ဝင် မြေပဲဆီ လက်ဖက်ရည်ဇွန်း –တစ်ဇွန် ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်များ –လိုအပ်သလိ 	δ - -		ဂေါ်ဗီပန်းပွင့်ကြော်	 ငေါ်ဗီပန်းပွင့် ဟ ငမြပဲဆိ ဟင်းခတ်အမွှေ 	ာင်းသောက်ပန်းကန်လုံး –တစ်ဝက် လက်ဖက်ရည်ဝွန်း –တစ်ဝွန်း းအကြိုင်များ –လိုအပ်သလို	
	 ငဂါ်ဗီထုပ် ဟင်းသောက်ပန်းကန်လုံး – တစ်ဝဂ 				• ငှက်ပျောသီး	–တစ်ခြမ်း	
	• ပျားလိမ္မော်သီး –နှစ်လုံး		အဆာပြေ	– ဖရုံစေ့	🗕 ပရုံငစ္	ထမင်းစားဇွန်း–တစ်ဇွန်	
အဆာပြေ – ပေါင်မုန့်ကြက်ဥကြော်	🗕 ငပါင်မုန့် –တစ်ချပ်						
	• ကြက်ဥ –တစ်လုံ						
	🗕 မြေပဲဆီ လက်ဖက်ရည်ဇွန်း –တစ်ဇွန်						

ၮႜဪၛီႄ႞ႄၯႄၮႄၣၣၣၣႄ႞ၣၑႜႌၜႜၖႜ႞ၮၹၖႜၣ-၄ၭၜႄ႞ႜႄၯၮ႞ၣႜၹၩႜ၂-ၣၭၜႄၴ ႞ၛၛၟၛႜၴၮႄႜၯႜ႞ၮႜၟႝႄၮႜၟႃၛႜဢ႞႞ၜႄ			အစာအုပ်စုကြီးများ	တစ်ငန့တာစားသုံးရမည့်ပမာဏ (ယူနစ်)/(total serving per day)	တစ်ယူနစ်နှင့်ညီမျှသော အစားအစာ(one serving)	
အစာအုပ်စုကြီးများ	တစ်ငန့တာစားသုံးရမည့်ပမာဏ (ယူနစ်)/(total serving per day	ာ တစ်ယူနစ်နှင့်ညီမျှသောအစားအစာ(one serving) y)	<u> </u>	၂ယူနစ်	အသီးအနံမှရရှိနိုင်သောအသားဓာတ်	
ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ	၂ယူနစ်	ဥပမာ–ကိုက်လန်၊ပန်းငဂါ်ဖိစိမ်း၊ကန်စွန်းရွက်၊မုန်လာဉနီ၊ သခွားသီး၊ပန်းပွင့်၊ခရမ်းချဉ်သီး၊ခရမ်းသီး ချက်ပြုတ်ပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်	<u> </u>		တို့ဖူး(၀ တုံး) ပဲြား(၀ တုံး) (၂" × ၂") သားငါးမှရရှိနိုင်သောအသားဓာတ်	
		ဟင်းသီးဟင်းရွက် အစိမ်း			ကြက်ပေါင်(ဝ တုံး) ငါးကြင်း(ဝ တုံး) ကြက်/ဘဲဥ(ဝ လုံး)	
<u> </u>	၂ယူနစ်	ပန်းသီး ပျားလိုးမှာ သရက်သီး(၁ခြမ်း) ငှက်ပျောသီး(၁၀က်)			ကြက်ဥအကာ(၂ လုံးစာ) ဆိတ်သား(၂ တုံးစာ)	
	ŝ	နဂါးဟောက်သီး(၁၀၈၈) ဖရဲသီး(၁၈၇၈၈၈ ၆–၈၇၃း) နာနာတိသီး(၁၈၈၈၈ ၆–၈၇၃း) နာနတ်သီး(၁၈၇၈၈၈ ၆–၈၇၃း)			ပုစွန်ဆိတ်(၄ ကောင်) ကြက်အသည်း/ရင်ပုံ ငါးဖယ်(၆ တုံး) (၄ တုံး)	
		စပျစ်သီး(၁၂ လုံး) သင်္ဘောသီး ကျွဲကောသီး(၃ &တ်) (၁ကိုက်စာ ၁၂ တုံး)	အစေ့အဆံများ	ဝ.၅ယူနစ်	မြေပဲပြုတ်၊မြေပဲလှော် ထမင်းစားဇွန်း(၂ဇွန်းစာ) သံ့ဇွန်း	
ကောက်နှံ သစ်ဉသစ်ဖုများ	၅ယူနစ်	ပန်းကန်လုံးတစ်ဝက် ထမင်း၊ခေါက်ဆွဲ၊ကြာဇံ၊			ဖရုံစေ့၊သီဟိုဠ်စေ့၊နမ်း၊သစ်ကြားစေ့ ထမင်းစားဇွန်း (၂ဇွန်းစာ)	
		ပေါင်မုန့်(၁ ခု၀်) အာရား(၂ လုံး) မုန့်ဟင်းခါးဖတ်၊ကန်စွန်းဥ၊ ပိန်းဥ	အဆီအမျိုးမျိုး	ၣၯူနစ်	ထောပတ်၊မာဂျရင်း၊ဟင်းချက်ဆီအမျိုးမျိုး လက်ဖက်ရည်ဇွန်း(၁ဇွန်းစာ) သုံဝွန်း	
		ပန်းကန်လုံး ၁/၄ (သို့) 	နို့နှင့် နို့ထွက်ပစ္စည်းမျ	ား ၀.၅ယူနစ်	နွားနို့(၃/၄ ခွက်စာ)၊ဒိန်ချဉ်(၁/၂ခွက်စာ) ပဲနို့(၁ ခွက်စာ)	
					နိုမ္မုန့် (ထမင်းစားဖွန်း ၃ ဖွန်း)	

		၊ ယောက္ခ်ျားလေး ၃-၄ နှစ်) ရရှိရန် စားသုံးသင့်ငသာ နပူနာပုံစံ	အစာအုပ်စုကြီးများ	တစ်ငန့တာစားသုံးရမည့်ပမာဏ (ယူနစ်)/(total serving per day)	တစ်ယူနစ်နှင့်ညီမျှငသာ အစားအစာ(one serving)
အစာအုပ်စုကြီးများ	တစ်ငန့တာစားသုံးရမည့်ပမာဏ (ယူနစ်)/(total serving per day)	တစ်ယူနစ်နှင့်ညီမျှငသာ အစားအစာ(one serving)	အသားဓာတ်ပါသော	၂ယူနစ်	အသီးအနံမှရရှိနိုင်သောအသားဓာတ်
ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ	၂ယူနစ်	ဥပမာ–ကိုက်လန်၊ပန်းငဂါ်ၒိစိမ်း၊ကန်စွန်းရွက်၊မုန်လာဉနီ၊ သခွားသီး၊ပန်းပွင့်၊ခရမ်းချဉ်သီး၊ခရမ်းသီး	<u> </u>		တို့ဖူး(၀ တုံး) ပဲပြား(၀ တုံး) ပဲအမျိုးမျိုး(ပဲပိစပ်၊ပဲတီစိမ်း၊ကုလားပဲ) (၂" × ၂") (၂" × ၂")
		ချက်ပြုတ်ပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက် အစိမ်း			သားငါးမှရရှိနိုင်သောအသားဓာတ်
		📍 🤻 🤋 ၂၅၀မီလီလီတာဆံ့ တင်းသောက် ပန်းကန်လုံး			ကြက်ပေါင်(၀ တုံး) ငါးကြင်း(၀ တုံး) ကြက်/ဘဲဥ(၀ လုံး)
ລ ົນລະດູດຳຍາະ	၂ယူနစ်	ပန်းသီး ပျားလိမ္မော် သရက်သီး(၁ခြမ်း) ငှက်ပျောသီး(၁၀က်)			ကြက်ဥအကာ(၂ လုံးစာ) ဆိတ်သား(၂ တုံးစာ)
	۶	ပ္ပူလူး) က်က်သီး(၁၀ကိ) ဖရဲသီး(၁ကိုက်စာ ၆–စတုံး) က်က်သီး(၁ကိုက်စာ ၆–စတုံး)			ပုစွန်ဆိတ်(၄ ကောင်) ကြက်အသည်း/ရင်ပုံ ငါးပယ်(၆ တုံး) (၄ တုံး)
	0	ပျစ်သီး(၁၂ လုံး) (၁ကိုက်စာ ၁၂ တုံး)	အစေ့အဆံများ	၁ယူနစ်	မြေပဲပြုတ်၊မြေပဲလှော် ထမင်းစားဇွန်း (၂ဇွန်းစာ) သံ့ဇွန်း
ကောက်နံ သစ်ဥသစ်ဗုများ	၅ယူနစ်	ပန်းကန်လုံးတစ်ဝက် ထမင်း၊ငေါက်ဆွဲ၊ကြာငံ၊			ဗရုံစေ့၊သီဟိုဠ်စေ့၊နမ်း၊သစ်ကြားစေ့ ထမင်းစားဇွန်း (၂ဇွန်းစာ)
		ပေါင်မုန့် (၁ ရ၀်) အာလူး(၂ လုံး) မုန့်ဟင်းခါးဖတ်၊ကန်စွန်းဥ၊ ဖိန်းဥ	အဆီအမျိုးမျိုး	၄ယူနစ်	ထောပတ်၊မာဂျရင်း၊ဟင်းချက်ဆီအမျိုးမျိုး လက်ဖက်ရည်ဇွန်း(၁ဇွန်းစာ) ဆုံငွန်း
		ပန်းကန်လုံး ၁/၄ (အို) 	နိုနှင့် နိုထွက်ပစ္စည်းမျ	ား ဝ.၅ယူနစ်	နွားနို့(၃/၄ ခွက်စာ)၊ဒိန်ချဉ်(၁/၂ ခွက်စာ) ပဲနို့(၁ ခွက်စာ)
					နိုပ္စုန့်(ထမင်းစားဖွန်း ၃ ဖွန်း)

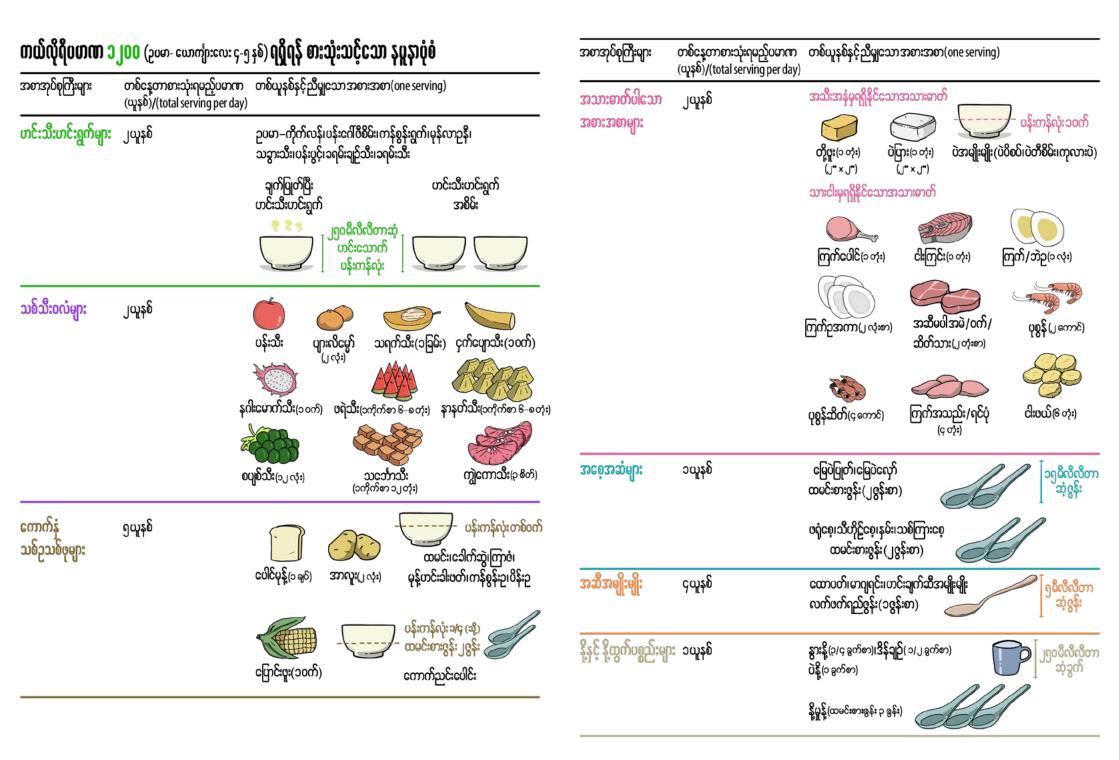

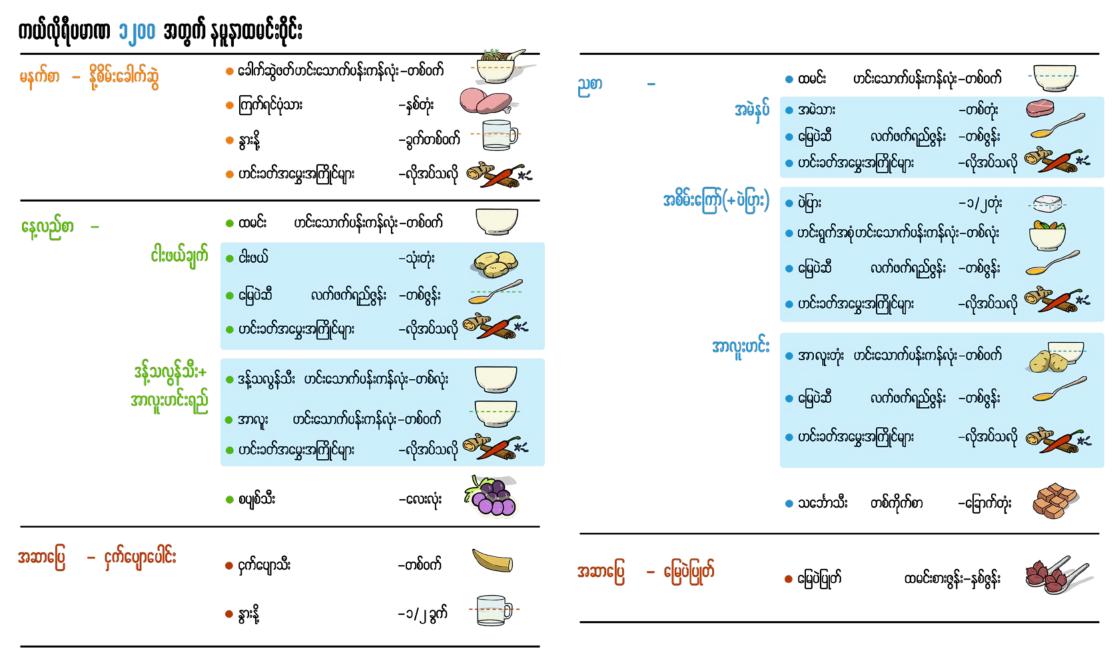

• 512

JJ

အရသာရှိသောဟင်းလျာများ ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်နိုင်ရန်အတွက် သဘာဝဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်များကိုသာ အသုံးပြုပါ

သဘာဝဟင်းစတ်အမွှေးအကြိုင်များသည် အစားအစာများ၏ ရနံ့၊ အရသာနှင့် အရောင်အဆင်းတို့ကို ထူးကဲစေပြီး စားချင်စဖွယ်ဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဟင်းလျာများချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ဆား၊ သကြား၊ အချိုမှုန့်တို့ကဲ့သို့ ဆိုဒီယမ်နှင့် သကြားဓာတ်မြင့်မားလွန်ကဲသည့် ဟင်းစတ်မှုန့်များအစား အောက်ဖော်ပြပါ သဘာဝဟင်းစတ် အမွှေးအကြိုင်များကို အစားထိုးအသုံးပြုချက်ပြုတ်နိုင်ပါသည်။

ကရဝေးရွက်	ရှမ်းနံနံ	ပူဒီနာ
ပင်စီမ်း	ဂီရာစေ့	မုန်ညင်းစေ့(အနက်)
ငရုတ်ကောင်း	စမြိတ်ပင်	ကတိပ္မိုလ်သီး
ကရဝေးစေ့	စမုံနက်	အရောင်တင်မှုန့်
တရုတ်နံနံကြီး	မဆလာ	တရုတ်နံနံ
ငရုတ်သီး	ကြက်သွန်ဖြူ	ရိုစ်မေရီ
ကူးချိုင်ရွက်	ရှောက်ရွက်	ကြက်သွန်နီကလေး
နံနံပင်	ငရုတ်(အကြမ်းမှုန့်)	ကြက်သွန်မြိတ်
သစ်ကြံဝိုးခေါက်	<u> </u>	နာနတ်ပွင့်
လေးညှင်းပွင့်	စပါးလင်	နနွင်း
နံ နံစေ့	သံပုရာသီး	

Myanmar FBDG Interim Technical Task Force members

Programme

PAT

0::*0

International

၂နှစ်မှ ၅နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်များအတွက် အာဟာရမ္ဘုတ၍ကျန်းမာစေရန် စားသောက်နည်းလမ်းညွှန်

© United Nations Children's Fund (UNICEF), Myanmar 2022